

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001185

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-04-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лукашевич Сергій Миколайович

2. Serhii M. Lukashevych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7100-1751

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 12-05-2026

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12271

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.31.05, 10.01.11, 10.01.02, 10.01.08

Тема дисертації:

1. Поняття та межі судового розсуду: питання теорії та практики
2. The Concept and Limits of Judicial Discretion: Issues of Theory and Practice

Реферат:

1. Дисертаційне дослідження присвячене комплексному теоретико-правовому аналізу судового розсуду як особливого механізму реалізації принципу верховенства права в умовах трансформації української правової системи та її європейської інтеграції. Судовий розсуд розглядається не лише як інструмент тлумачення і застосування правових норм, а як складний багатовимірний феномен, що поєднує елементи правозастосування, судової інтерпретації та правотворчості. У першому розділі дослідження здійснено глибокий аналіз феномена судового розсуду в контексті еволюції правового мислення — від нормативістського підходу до аксіологічно орієнтованої моделі правозастосування. Обґрунтовується, що в умовах демократичної правової держави судовий розсуд має слугувати інструментом досягнення субстантивної справедливості, пропорційності та гуманізму. Особлива увага приділяється необхідності чіткого визначення меж суддівського розсуду, сформованих на основі процесуальних стандартів, етичних

принципів та доктрини верховенства права. Судовий розсуд трактується як показник рівня правової культури, інституційної зрілості судової влади та здатності правової системи до адаптації в умовах правової невизначеності. Методологічну основу дослідження становить поєднання формально-правового, структурно-функціонального, порівняльно-правового та прогностичного методів. Це дозволило комплексно осмислити судовий розсуд як адаптивний і аксіологічно зорієнтований механізм, що виходить за межі традиційного позитивістського розуміння права. Значна увага приділяється гуманістичному підходу, відповідно до якого судовий розсуд постає як когнітивно-ціннісна діяльність, що вимагає від судді не лише професійної компетентності, а й моральної зрілості, етичної відповідальності та орієнтації на людину як найвищу соціальну цінність. Другий розділ присвячено аналізу розвитку судового прецеденту в Україні в пострадянський період та в контексті європейської інтеграції. Підкреслюється, що хоча судовий прецедент формально не визнається джерелом права в Україні, вплив практики Європейського суду з прав людини та Суду Європейського Союзу є суттєвим. Роль Верховного Суду визначається як ключова у формуванні єдності судової практики та забезпеченні правової визначеності. Обґрунтовується необхідність урахування *acquis communautaire* як фундаменту правової інтеграції України до ЄС. У цьому ж розділі розкривається концепція верховенства права як основи функціонування демократичної держави, з акцентом на судове верховенство та незалежність судової влади. Аналізуються проблеми реалізації цього принципу в Україні, зокрема політичний вплив на суди, недостатній рівень незалежності суддів та неповна гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами. Запропоновано напрями подолання зазначених викликів шляхом посилення інституційних гарантій незалежності судової влади та підвищення правової культури суспільства. У третьому розділі досліджуються ключові виклики європейської інтеграції України, зосереджуючи увагу на гармонізації законодавства та судової практики з правом Європейського Союзу. Доведено, що формальна адаптація норм без їх ефективної імплементації через судову практику не забезпечує досягнення цілей інтеграції. Судовий розсуд розглядається як центральний інструмент застосування норм права ЄС, забезпечення правової визначеності, справедливості та пропорційності. Узагальнюється, що ефективне впровадження європейських стандартів потребує не лише законодавчих змін, а й трансформації правосвідомості та реального забезпечення незалежності судової влади.

2. The dissertation research is devoted to a comprehensive theoretical and legal analysis of judicial discretion as a specific mechanism for the implementation of the principle of the rule of law in the context of the transformation of the Ukrainian legal system and its European integration. Judicial discretion is examined not only as a tool for interpreting and applying legal norms, but also as a complex multidimensional phenomenon that combines elements of law enforcement, judicial interpretation, and law-making. The first chapter provides an in-depth analysis of the phenomenon of judicial discretion within the framework of the evolution of legal thinking—from a normative approach to an axiologically oriented model of law application. It is substantiated that in a democratic state governed by the rule of law, judicial discretion should serve as an instrument for achieving substantive justice, proportionality, and humanism. Particular attention is paid to the necessity of clearly defining the limits of judicial discretion, which should be shaped by procedural standards, ethical principles, and the doctrine of the rule of law. Judicial discretion is interpreted as an indicator of the level of legal culture, the institutional maturity of the judiciary, and the capacity of the legal system to adapt to conditions of legal uncertainty. The methodological foundation of the study is based on a combination of formal-legal, structural-functional, comparative-legal, and prognostic methods. This approach made it possible to comprehensively conceptualize judicial discretion as an adaptive and axiologically oriented mechanism that goes beyond the traditional positivist understanding of law. Considerable attention is given to the humanistic approach, according to which judicial discretion is understood as a cognitive and value-based activity requiring not only high professional competence from judges, but also moral maturity, ethical responsibility, and an orientation toward the individual as the highest social value. The second chapter focuses on the development of judicial precedent in Ukraine during the post-Soviet period and in the context of European integration. It is emphasized that although judicial precedent is not formally recognized as a source of law in Ukraine, the influence of the case law of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union is significant. The role of the Supreme Court is identified as crucial in shaping the

unity of judicial practice and ensuring legal certainty. The necessity of taking into account the *acquis communautaire* as the foundation of Ukraine's legal integration into the European Union is substantiated. This chapter also elaborates on the concept of the rule of law as the basis for the functioning of a democratic state, with particular emphasis on judicial supremacy and the independence of the judiciary. The challenges of implementing this principle in Ukraine are analyzed, including political influence on the courts, an insufficient level of judicial independence, and incomplete harmonization of national legislation with international standards. The study proposes directions for overcoming these challenges through strengthening institutional guarantees of judicial independence and enhancing the legal culture of society. The third chapter examines the key challenges facing Ukraine in the process of European integration, with a focus on the harmonization of legislation and judicial practice with European Union law. It is demonstrated that the formal adaptation of legal norms without their effective implementation through judicial practice does not ensure the achievement of integration goals. Judicial discretion is viewed as a central instrument for the application of EU law, as well as for ensuring legal certainty, justice, and proportionality. The study concludes that the effective implementation of European standards requires not only legislative changes, but also a transformation of legal consciousness and the provision of genuine guarantees of judicial independence.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лукашевич С. М. Загальнотеоретичні підходи до з'ясування генезису поняття «судовий розсуд». Актуальні питання у сучасній науці. 2024. Вип. 6 (24). С. 536–544.
- Лукашевич С. М. Гуманістичний підхід та моральність як ключовий фактор судового розсуду при вчиненні процесуальних дій у судочинстві. Успіхи і досягнення у науці. 2024. № 8(8). С. 116–127.
- Лукашевич С. М. Передумови та перспективи адаптації української правової системи до стандартів ЄС. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія: Право. 2025. Том. 1 Вип. 87. С.77–82.
- Лукашевич С. М. Європейські підходи до судового прецеденту і їх вплив на українське правосуддя. *Legal Bulletin*. 2025. №2 (16). С. 107–115.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0118U001384

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дідич Тарас Олегович

2. Taras Didych

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2442-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Камінська Наталія Василівна

2. Nataliia V. Kaminska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7239-8893

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колпаков Валерій Костянтинович

2. Valery K. Kolpakov

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8580-3261

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нуруллаєв Ількін Садагат огли

2. Ilkin S. Nurullaiev

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9658-9432

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державне некомерційне підприємство "Державний університет "Київський авіаційний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степаненко Наталія В'ячеславівна

2. Nataliia V. Stepanenko

Кваліфікація: д.філософ, доцент, 081

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6216-2206

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вищий навчальний заклад "Університет економіки та права "КРОК"

Код за ЄДРПОУ: 04635922

Місцезнаходження: вул. Табірна, Київ, 03113, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Прилипко Сергій Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Прилипко Сергій Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Рибалко Ірина Вікторівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна